

ARESTAREA LA DOMICILIU A BĂNUITULUI, ÎNVINUITULUI, INCULPATULUI MINOR

Ștefan STAMATIN,
prof. univ. *ad interim*, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al RM
Alexandru GHEORGHIȘ,
președinte al judecătoriei Glodeni, doctorand

Codul de procedură penală al Republicii Moldova, în vigoare din 12 iunie 2003 a introdus o nouă măsură preventivă – arestul la domiciliu – măsură, care, din păcate, pînă în ziua de astăzi nu și-a găsit o aplicare la nivelul dorit. Aceasta nu este de mirare din motivul că subiectul dat nu este suficient de cercetat în doctrina moldavă. Actualmente sîntem în prezența reglementărilor legale (CPP) fără de avea o practică de aplicare a acestora. Sperăm că investigația noastră va turna puțină lumină, astfel încît arestul la domiciliu ca măsură preventivă să fie aplicabilă de organele competente în modul cel mai corect și la momentul oportun.

O primă chestiune pe care trebuie să o clarificăm, pentru a percepe adecvat esența acestei măsuri preventive și a înțelege corect mecanismul de realizare al ei, este definirea noțiunii de „domiciliu”.

În legislația civilă, domiciliul figurează ca un atribut de identificare a persoanei fizice în cadrul raporturilor juridice. Legea definește domiciliul ca fiind locul unde persoana își are locuința statornică sau principală (alin. (1) art. 30 Cod civil al Republicii Moldova).

Pentru ca locuința să fie considerată domiciliu, ea trebuie să fie statornică, iar dacă persoana fizică are mai multe locuințe statornice, domiciliul său va fi locuința specială.

Locuința statornică înseamnă locul permanent de trai unde s-a stabilit persoana în virtutea condițiilor de viață. De exemplu, un tînăr specialist, imediat după absolvirea facultății venit într-o localitate oricare are ca domiciliu această localitate și nicidecum localitatea în care s-a născut.

Locuința principală se întîlnește în cazul în care persoana fizică, în virtutea diferiților factori, locuiește în mai multe locuri. De exemplu, dacă persoana din 12 luni ale anului 3 luni locuiește în Bălți, 7 luni la Chișinău, iar 3 luni la Vulcănești, domiciliul ei va fi considerat cel de la Chișinău, aici locuind cel mai mult timp.

Domiciliul trebuie stabilit cu o exactitate suficientă. De exemplu, nu e suficient să fie indicată numai denumirea localității, ci și strada, numărul casei și al apartamentului.

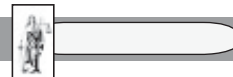
Pentru unele categorii de persoane este stabilit domiciliul legal, adică domiciliul stabilit de lege. Persoanele cărora le este stabilit un domiciliu legal sînt enumerate la art. 31 din Codul civil: în primul rînd, minorul sub vîrsta de 14 ani care, după regula generală, își are domiciliul la părinți. În cazul în care părinții au domiciliu diferite, domiciliul lui este la acel părinte la care locuiește permanent. Domiciliul va fi cel al părinților săi și

în cazul în care minorul este dat în plasament prin hotărîre judecătorească. Dacă părinții minorului au domiciliu diferite și nu se pot înțelege la care dintre ei minorul își va avea domiciliul, asupra acestei probleme decide instanța de judecată. La art. 31 alin. (3) din Codul civil, legiuitorul indică unele variante de stabilire a domiciliului minorului, iar instanța de judecată decide locul de domiciliu al acestuia reieșind din circumstanțele create concret. Astfel, instanța de judecată poate, în mod excepțional, avînd în vedere interesul suprem al minorului, să-i stabilească domiciliul la bunici sau la alte rude ori alte persoane de încredere, cu consimțămîntul acestora, ori la o instituție de ocrotire.

Dacă minorul este reprezentat doar de un părinte sau dacă se află sub tutelă, domiciliul acestuia este la reprezentantul legal. La reprezentantul legal este și domiciliul persoanei lipsite de capacitatea de exercițiu [1, p. 286-287].

Așadar, considerăm că noțiunea de locuință, fiind una esențială și de o importanță deosebită, a fost clarificată totalmente, motiv din care trecem la expunerea nemijlocită a arestului la domiciliu ca măsură preventivă.

Pentru început, menționăm că arestul la domiciliu se atribuie la categoria măsurilor preventive cu caracter imperativo-administrativ de influențare în privința limitării libertății bănuitului sau învinuitului.

În dependență de severitatea sa, arestul la domiciliu se plasează pe locul doi, după arestul preventiv. Probabil că anume din acest considerent termenul de aflare sub arest la domiciliu poate fi trecut în contul arestului preventiv.

Nu putem trece cu vederea momentul că legiuitorul stabilind temeiuri unice și ordine similară de aplicare a măsurilor preventive nominalizate a reieșit din faptul că arestul preventiv asigură izolarea deplină a bănuțului, învinuțului, în timp ce arestul la domiciliu presupune izolarea parțială a persoanei în scopul realizării sarcinilor procesului penal. Spre deosebire de arestul preventiv, în cazul arestului la domiciliu bănuțului, învinuțului nu este plasat într-o instituție specială de tip închis cu supraveghere permanentă, cu pază, ci continuă să locuiască la domiciliul său cu suportarea unor restricții legate de libertate, care sînt materializate în încheierea judecătorească privind luarea acestei măsuri.

Autorul rus V. I. Sergheev susține că „arestul la domiciliu constă în limitarea prin lege a dreptului bănuțului, învinuțului de a se deplasa în perioada vizată în afara spațiului locativ, adică de a părăsi imobilul în care locuiește fără acordul persoanei care efectuează cercetarea sau examinarea cauzei” [2, p. 224].

Pînă la momentul de față, în procesul penal cele mai frecvent întîlnite sînt numai cîteva categorii de măsuri preventive: arestul, obligarea de a nu părăsi localitatea, obligarea de a nu părăsi țara. Cota aplicabilă celorlalte măsuri este foarte mică. Astfel, este evident, că arestul la domiciliu urmărește scopul de a schimba acest coraport, ba chiar a diminua numărul de persoane supuse arestu-

lui preventiv, micșorînd astfel numărul celor aflați în instituțiile de detenție [3, p. 14].

Esența arestării la domiciliu, ca măsură preventivă prevăzută de art. 188 CPP al Republicii Moldova constă, în izolarea bănuțului, învinuțului, inculpatului la domiciliu cu stabilirea anumitor restricții legate de deplasarea persoanei arestate, de comunicarea acesteia cu alte persoane, de limitarea convorbirilor telefonice, recepționării și expedierii corespondenței și utilizării altor mijloace de comunicare.

Arestul la domiciliu poate fi aplicat în cazul prezenței temeiurilor care sînt specifice și în cazul arestării preventive. Pentru luarea celui dintîi mai este însă necesară și prezența unor condiții speciale: izolarea deplină a persoanei nu este necesară în raport cu realizarea sarcinilor procesului penal; izolarea deplină a persoanei este nerațională din cauza vîrstei, sănătății persoanei etc. [4, p. 310-311].

Oportunitatea aplicării arestării la domiciliu este la latitudinea instanței de judecată în funcție de circumstanțele caracteristice persoanei învinuite, care sînt criteriile complementare condițiilor expuse în art. 188 alin. (2) CPP.

Potrivit alin. (2) art. 188 din CPP al Republicii Moldova arestarea la domiciliu se aplică persoanelor (inclusiv bănuțului, învinuțului, inculpatului minor) care se învinuiesc de comiterea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave, precum și de comiterea unei infracțiuni din imprudență. Conform art. 176 alin. (2) din CPP și avînd în vedere că arestarea la domiciliu este o măsură privativă de libertate alternativă arestării preventive, ea poate fi aplicată

dacă pentru infracțiunea săvîrșită legea prevede pedeapsa închisorii pe un termen mai mare de 2 ani sau pe un termen mai mic de 2 ani dacă cel învinuit, inculpat a comis cel puțin una din acțiunile prevăzute de art. 176 alin. (1) din CPP.

Față de persoanele care au depășit vîrsta de 60 de ani, de persoanele invalide de gradul I, de femeile gravide, femeile care au la întreținere copii în vîrstă de pînă la 8 ani, arestarea la domiciliu poate fi aplicată și în cazul învinuirii de comitere a unei infracțiuni deosebit de grave.

Arestarea la domiciliu se aplică față de bănuț, învinuit, inculpat în baza hotărîrii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată în condițiile care permit aplicarea arestării preventive, însă izolarea lui totală nu este rațională în legătură cu vîrsta, starea sănătății, starea familială sau cu alte împrejurări.

Arestarea la domiciliu se dispune în faza urmăririi penale la demersul procurorului, iar în cazul în care procurorul solicită arestarea preventivă, judecătorul de instrucție din oficiu poate dispune aplicarea arestării la domiciliu ca măsură alternativă, potrivit art. 185 alin. (3) din CPP.

Potrivit art. 188 alin. (4) din CPP arestarea la domiciliu este însoțită de una sau mai multe din următoarele restricții:

1) interzicerea de a ieși din locuință. Pornind de la caracterul acestei restricții, arestarea la domiciliu poate fi dispusă numai în cazul în care cel acuzat locuiește împreună cu alți membri ai familiei, care-l pot asigura cu cele necesare în timpul detenției la domiciliu;

2) limitarea convorbirilor telefonice, a recepționării și expedierii

corespondenței și a utilizării altor mijloace de comunicare;

3) interzicerea comunicării cu anumite persoane și a primirii altor persoane în locuința sa.

Persoana arestată la domiciliu poate fi supusă suplimentar obligațiilor arătate la art. 188 alin. (5) din CPP:

1) de a menține în stare de funcționare mijloacele electronice de control și de a le purta permanent;

2) de a răspunde la semnalele de control sau de a emite semnalele telefonice de control, de a se prezenta personal la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată la timpul fixat.

Caracterul și numărul restricțiilor și obligațiilor din cadrul regimului arestării la domiciliu se indică în încheierea judecătorului de instrucție sau, după caz, a instanței de judecată [5, p. 395-396].

Arestarea la domiciliu include restricții obligatorii și facultative. Deși arestarea la domiciliu este o măsură privativă de libertate, în comparație cu arestarea preventivă constituie un beneficiu pentru cel acuzat, ținând seama de principiul proporționalității și cel al umanismului [6, p. 315].

În continuare vom analiza detaliat esența restricțiilor impuse persoanelor în a căror privință a fost aplicată măsura arestării la domiciliu.

1. Restricții legate de libera deplasare a bănuțului și învinuțului. După părerea noastră, aceste restricții nu trebuie să afecteze activitățile de toate zilele ale bănuțului, învinuțului, adică deplasarea spre locul de muncă sau studii, vizita la medic sau a instituțiilor de deservire socială. În același timp, restricțiile impuse bănuțului, învinuțului urmează să se răsfrângă direct asupra vizitei locurilor de

distracție și odihnă – restaurante, discoteci, teatre, concerte etc., precum și asupra vizitei rudelor și a cunoscuților. În cazul din urmă sînt totuși posibile careva excepții, (una din ele fiind, vizitarea părinților care sînt în vîrstă înaintată și au nevoie de ajutor).

Restricțiile legate de arestul la domiciliu pot fi luate atît în privința locului permanent de trai al bănuțului, învinuțului, cît și în privința locului de trai provizoriu (hotel, sanatoriu etc.). Desigur în astfel de cazuri, ofițerul de urmărire penală trebuie să ia în considerație caracterul temporar al aflării bănuțului, învinuțului în locurile menționate și să soluționeze la timp chestiunea în privința înlocuirii măsurii preventive.

2. Restricții privind comunicarea cu alte persoane.

În ordonanța de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu urmează a fi indicate date concrete asupra faptului cu care anume persoane i se interzice bănuțului, învinuțului de a comunica (familia, numele acestora, locul lor de trai și de lucru, locul unde aceste persoane își petrec, de obicei, timpul liber). Toate acestea se întreprind pentru a exclude o întîlnire întîmplătoare a bănuțului, învinuțului arestat la domiciliu cu aceste persoane. Nu pot fi excluse totuși cazurile în care persoanele cărora le este interzisă comunicarea cu bănuțul, învinuțul singure să caute posibilități de a se întîlni. În astfel de situații, persoana supusă arestului la domiciliu urmează să informeze imediat ofițerul de urmărire penală în privința unor asemenea tentative.

3. Restricții legate de limitarea convorbirilor telefonice, recepționării și expedierii corespondenței

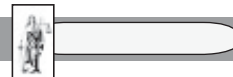
și utilizării altor mijloace de comunicare.

În procesul realizării restricțiilor vizate, ofițerul de urmărire penală trebuie să ia în considerație faptul că acestea se referă la oricare corespondență recepționată de către persoană cu excepția revistelor, ziarelor. Aceste restricții se referă și asupra recepționării și expedierii corespondenței unor anumite persoane, precum și în privința dialogului prin intermediul oricărui mijloace de comunicare.

Aceste restricții se realizează de comun cu reprezentanții instituțiilor poștale, ofițerului de urmărire penală fiindu-i categoric interzic de a interveni în mod autoritar în procesul dat. Sechestrarea corespondenței, examinarea corespondenței sechestrare, interceptarea comunicărilor se efectuează în strictă conformitate cu prevederile art. 133 – 136 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

În legătură cu aplicarea restricțiilor legate de limitarea convorbirilor telefonice, recepționării și expedierii corespondenței și utilizării altor mijloace de comunicare apare întrebarea dacă ar fi necesară emiterea unei ordonanțe și primirea autorizării din partea judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată în această privință. În opinia noastră o asemenea necesitate nu există, deoarece arestul la domiciliu ca măsură preventivă, este aplicat de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată (art. 188 alin. (2) CPP al Republicii Moldova) și prevede din start existența interdicțiilor determinate.

Analiza conținutului restricțiilor impuse de lege scoate la iveală un spectru larg de probleme. Astfel, una din restricțiile de bază

puse pe umerii celui arestat la domiciliu este limitarea dreptului de a se deplasa în spațiu. El nu are dreptul să părăsească locuința fără permisiunea organului de drept care a aplicat măsura vizată. Deoarece restricțiile generate de măsura care ne interesează sînt instituite de către instanța de judecată (judecător), apare întrebarea:

- Ce organ de drept sau care persoană cu funcție de răspundere are dreptul să le anuleze ori să le modifice și din care motiv sau din ce considerente (deplasarea de serviciu, starea de boală, decesul unei rude apropiate etc.)?;

- Este oare necesar de a anula în cazul dat toate restricțiile instituite de instanța de judecată?;

- Pot fi oare restricțiile anulate (sau suspendate temporar) de către organul de urmărire penală;

- Trebuie sau nu emisă o ordonanță în această privință și care ar fi forma acesteia?

De exemplu, Codul de procedură penală al Republicii Azerbaïdjan reglementează posibilitatea organului de urmărire penală de a interveni în limitarea restricțiilor generate de măsura arestului la domiciliu în anumite cazuri (boala, decesul rudelor apropiate, deplasarea de serviciu etc.) [7, p. 185-186].

În acest sens, ne-am permite să menționăm că dotarea organului de urmărire penală, a procurorului cu așa împuterniciri (limitarea sau suspendarea restricțiilor generate de măsura arestului la domiciliu) este fundamentată și argumentată, de aceea considerăm că acest moment ar putea fi preluat, reglementat și în Codul de procedură penală al Republicii Moldova.

Mai mult decît este necesar de a elabora instrucțiuni sau chiar a adopta un act normativ (lege) în

vederea asigurării executării adecvate a măsurii de arest la domiciliu.

Ceea ce ține de ordinea executării restricțiilor generate de arestul la domiciliu, de controlul asupra acestora, de drepturile și libertățile persoanelor în procesul realizării acestei măsuri preventive, întregul complex al acestor întrebări nu poate fi depășit doar prin introducerea modificărilor și completărilor respective în Codul de procedură penală.

O atare instrucțiune sau act normativ ar urma să conțină prevederi, reglementări precise asupra mai multor momente, precum:

- în care circumstanțe sau condiții cel supus arestului la domiciliu ar putea să-l părăsească?

- ar fi posibilă sau nu vizitarea instituțiilor medicale, a instituțiilor de învățămînt, inclusiv și pentru copii (de exemplu, cel arestat la domiciliu are la întreținere copii minori sau îngrijește de o persoană bolnavă)?

- în care perioadă a zilei ar fi posibilă părăsirea domiciliului?

Criteriile interdicțiilor nu pot fi identice datorită faptului că sînt diferite caracteristicile persoanelor supuse arestului la domiciliu, circumstanțele infracțiunilor săvîrșite, atitudinea față de fapta săvîrșită, starea familiară, etc.

Este necesar a reglementa și ordinea respectării interdicțiilor prevăzute de lege și a chestiunilor ce țin de controlul asupra executării acestora.

Arestarea la domiciliu se aplică numai în baza hotărîrii judecătorului de instrucție sau a instanței de judecată în prezența anumitor date de fapt care ar vorbi în favoarea unui comportament adecvat al bănuitului, învinuitului. Nu urmează a fi luate în considerație părerile

subiective, fundamentate pe careva presupuneri asupra eventualului comportament, fiindcă chiar și cel mai înalt grad de presupunere nu poate exclude posibilitatea de a comite erori. De exemplu, dacă există pericolul că persoana bănuită sau învinuită și-ar continua activitatea criminală, atunci există și pericolul deteriorării probelor necesare cauzei. Respectiv, în situațiile de felul acestora nu poate fi aplicată măsura arestului la domiciliu [8, p. 75].

Art. 188 CPP al Republicii Moldova fixează în alin. (2) că la aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu urmează a lua în considerație vîrsta, starea sănătății, starea familială sau alte împrejurări care se referă la persoana concretă. La categoria acestora din urmă ar putea fi atribuit caracterul activității exercitate de către persoana bănuită, învinuită. Aplicarea măsurii preventive sub formă de arest la domiciliu în privința unui antreprenor sau unui om politic, de exemplu, mai mult i-ar limita drepturile, inclusiv cele patrimoniale decît în cazul aplicării la adresa acestora a măsurii de nepărăsire a localității.

În cazul luării măsurii preventive în forma arestului la domiciliu este necesar ca persoana care efectuează urmărirea penală în cauza dată să informeze imediat bănuitul, învinuitul despre aplicarea acesteia. Bănuitului, învinuitului urmează a i se lua o declarație, recipisă asupra respectării interdicțiilor, restricțiilor generate de măsura arestului la domiciliu [9, p. 49-50].

Potrivit art. 188 alin. (7) din CPP termenul, modul de aplicare, de prelungire a duratei și de atac al arestării la domiciliu sînt similare

celor aplicate la arestarea preventivă.

Persoanei arestate la domiciliu i se înmânează o copie de pe încheiere conform art. 177 alin. (3) din CPP, explicându-i totodată dispozițiile prevăzute de art. 188 alin. (8) din CPP conform cărora în caz de nerespectare de către acesta a restricțiilor și obligațiilor stabilite de către judecătorul de instrucție sau instanță, arestarea la domiciliu poate fi înlocuită cu arestarea preventivă de către instanța de judecată din oficiu sau la demersul procurorului.

Pentru supravegherea persoanei și verificarea respectării de către aceasta a restricțiilor impuse învinuitului, i se poate ordona efectuarea diferitor acțiuni, care vor fi menționate expres în încheierea instanței privind aplicarea acestei măsuri.

Pentru încălcarea restricțiilor impuse, organul investit cu supravegherea executării arestării la domiciliu va prezenta un raport procurorului, iar în faza judecării cauzei – instanței de judecată.

Actualmente, în vizorul specialiștilor din domeniu din mai multe state se află chestiunea referitoare la specificul aplicării în privința persoanelor arestate la domiciliu a mijloacelor electronice de urmărire (supraveghere). De exemplu, în Suedia se realizează o supraveghere intensivă prin intermediul monitoringului electronic, care constă în faptul că pe glezna persoanei se fixează o manșetă cu un emițător care transmite radiounde la computerul de control din oficiul instituției de executare a pedepselor. În computer este inclus regimul impus fiecărei persoane supravegheate: studiile, serviciul, domiciliul, ruta de deplasare etc.

Dacă cel supravegheat își încalcă graficul regimului său, sistemul de semnalizare scoate acest fapt în vileag. În Elveția, de asemenea, este aplicat un mecanism similar [10, p. 29].

Aplicarea arestului la domiciliu prin intermediul acestui mecanism, conform statisticii suedeze a avut un efect pozitiv asupra dinamicii infracționalității. Astfel, dintre persoanele supuse arestului preventiv, au săvârșit din nou infracțiuni 24%, iar dintre persoanele anterior arestate la domiciliu – 13%.

Un impediment serios al eventualei utilizări a acestei tehnologii în Republica Moldova îl constituie costul extrem de mare și, respectiv, lipsa surselor financiare. Spre exemplu, în Elveția implementarea sistemului de supraveghere electronică a „secătuit” visteria statului cu 20 milioane de dolari SUA. Mai mult decât atât, sînt necesare surse financiare suplimentare în vederea deservirii continue a manșetelor electronice.

În concluzie confirmăm că aplicarea activă a măsurii preventive sub forma arestului la domiciliu în privința minorilor este binevenită din mai multe considerente dar, mai cu seamă, arestul la domiciliu este o măsură preventivă mai blîndă decât arestul preventiv. În procesul selectării dintre aceste două măsuri preventive preferință trebuie acordată aplicării arestului la domiciliu, deoarece arestul preventiv nu întotdeauna poate fi eficient, ba chiar traumabil, mai ales dacă este aplicat în privința minorilor pentru care lucrurile se sculptează cu desăvîrșire altfel. Acordînd preferință aplicării arestului la domiciliu se mai face un pas de la așa-zisele stereotipuri

ale constrîngerii. Astfel apar reale posibilități nu numai de a preveni activitatea criminală sau sustragerea de la urmărirea penală a bănușitului, învinuitului, dar și de a realiza măsuri educative ale justiției juvenile, fiindcă pîrghia de bază a instituției justiției juvenile o constituie măsurile educative.

În decizia de aplicare a măsurii preventive sub forma de arest la domiciliu urmează a fi indicat organul care este investit cu atribuții de supraveghere asupra executării acestei măsuri. Evident, fără o astfel de supraveghere își pierde sensul însuși faptul aplicării arestului la domiciliu, iar bănușitul, învinuitul este lăsat în voia sa. Totodată este firesc și faptul că nici instanța de judecată, nici ofișerul de urmărire penală nu sînt în stare să efectueze o așa supraveghere, iar Codul de procedură penală al Republicii Moldova nu ne oferă nici un răspuns în privința faptului cine urmează să realizeze această supraveghere. În opinia noastră, realizarea acestei funcții poate fi atribuită organelor de interne pusă, în special, în sarcina inspectorilor operativi de sector și a lucrătorilor operativi, alte variante, cu părere de rău, nu există.

Este dificil de arătat sub ce formă și în ce mod urmează a fi realizată supravegherea asupra persoanelor arestate la domiciliu.

Nu trebuie să trecem cu vederea și faptul că persoanele care au suferit de pe urma activității infracționale refuză adesea să ofere depoziții în cazul în care învinușii, bănușii nu sînt plasați în stare de arest. Anume din acest considerent, pentru a asigura eficiența arestului la domiciliu, față de persoanele care au fost supuse acestei măsuri preventive trebuie

să fie aplicată o supraveghere severă [11, p. 70-71].

În opinia noastră ar fi binevenită elaborarea și adoptarea unui act normativ departamental special care ar reglementa ordinea aplicării și realizării arestului la domiciliu. Acest act ar putea îmbrăca forma unui ordin al Ministrului de Interne care s-ar referi la ordinea supravegherii executării măsurii de arest la domiciliu din partea organelor de interne.

În același timp, menționăm că instanța de judecată, organul de urmărire penală nu trebuie să se eschiveze de la realizarea funcției de control asupra executării adecvate de către bănuț, învinuit a restricțiilor și condițiilor arestului la domiciliu. Aceste organe de drept au obligația să explice bănuțului, învinuitului consecințele încălcării condițiilor și restricțiilor arestului la domiciliu și să efectueze lucrul de prevenție cu persoanele supuse acestei măsuri preventive.

Este clar că în această privință vor fi necesare cheltuieli suplimentare, pentru a mări numărul de state în organele de interne, pentru a desăvârși baza tehnico-materială în vederea realizării unei supravegheri adecvate asupra mijloacelor de comunicare, însă aceste măsuri sînt necesare. Altfel, norma Codului de procedură penală al Republicii Moldova (art. 188) ar deveni o normă ineficientă, fără de aplicare.

Nu este clar de ce pînă în prezent legiuitorul nu a prevăzut posibilitatea ca în cazul în care sînt încălcate condițiile arestului la domiciliu să fie aplicată, pe lîngă înlocuirea cu arestarea preventivă, și posibilitatea achitării unei amenzi. Alternativa sancțiunii aplicate (ori amendă, ori aplicarea arestului

preventiv) ar putea fi determinată în funcție de circumstanțele cauzei.

Actualmente, măsura arestului la domiciliu este aplicată de organele de drept foarte rar. Acest lucru se datorează imperfecțiunii normei art. 188 CPP al Republicii Moldova care urmează a fi revăzută. Fără a lua în considerație momentele care au fost expuse, nu se va reuși aplicarea eficientă a acestor măsuri preventive.

Recenzent:

Iurie SEDLEȚCHI,

prof. univ. dr., rector al USEM

Bibliografie:

1. Sergiu Baeș, Nicolae Roșca. *Drept civil. Partea generală. Persoana fizică. Persoana juridică. Volumul I.* Chișinău: Editura Cartier. 2004, p. 286-287.
2. Сергеев В. И. Комментарий к формам документов Уголовно-процессуального кодекса Российской Федерации. М., 2004.
3. Багаутдинов Ф. Новая мера пресечения в УПК РФ – домашний арест. Законность. 2002, № 10.
4. Н. И. Капинус. Процессуальные гарантии прав личности при применении мер пресечения в уголовном процессе. Издательский Дом «БУКОВЕД». М., 2007.
5. Igor Dolea, Dumitru Roman, Iurie Sedlețchi, Vizdoagă Tatiana, Vasile Rotaru, Adrian Cerbu, Sergiu Ursu. *Drept procesual penal.* Chișinău: Editura CARTIER. 2005, p. 395-396.
6. Igor Dolea, Dumitru Roman, Iurie Sedlețchi, Vizdoagă Tatiana, Vasile Rotaru, Adrian Cerbu, Sergiu Ursu. *Codul de procedură penală. Comentariu.* Editura CARTIER. Chișinău, 2005.
7. Уголовно-процессуальный

кодекс Азербайджанской Республики. Баку, 2001.

8. Трунова Л. К. Соблюдение интересов граждан при применении мер уголовно-процессуального пресечения. Право и политика, 2002, № 8.

9. Трунова Л. К. Домашний арест как мера пресечения. Российская Юстиция, 2002. № 11.

10. На осужденных наденут электронные кандалы // Скрытая камера. 2002, № 1, p. 29.

11. Брусницын Л. Меры пресечения по УПК РФ: новеллы и старые ошибки. Уголовное право. 2002, № 3.